A°. 1857. Opregte Vrijdagsche N°. 287.

HAARLEMSCHE COURANT

van 4 December.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: ƒ 5 in de drie maanden.

WEENEN, 30 November.

De turksche Regering heeft den oostenrijkschen bewindslieden hare denkbeelden medegedeeld nopens de regeling van de staatsregtelijke betrekkingen der vorstendommen, en deze schijnen hier ter stede zeer welgevallig te zijn. Als zeker wordt gemeld, dat de Porte besloten heeft om de vorstelijke waardigheid in elk dezer landschappen voor erfelijk te verklaren, en dezelve bij uitsluiting aan een inboorling des lands optedragen.

— De verlofgelden, welke de personen, die de beurs mogen bezoeken, moeten betalen, zijn tot honderd florijnen verhoogd, en tevens is bepaald, dat onder geen voorwendsel hoegenaamd dit regt van toegang aan minderjarigen zal worden verleend. Men beweert, dat menig jong mensch van goeden huize zich thans, ten gevolge van hoogst gewaagde beurs-ondernemingen, in groote verlegenheid en zelfs in verzekerde bewaring bevindt.

BERLIJN, 1 December.

Naar men verneemt, zal aan den wensch van de oostenrijksche bewindslieden, dat de werkzaamheden der Divans van Moldavie en Wallachije onmiddelijk zouden worden gesloten, geen gevolg worden gegeven, en zal aan beide deze Vergaderingen nog eenige tijd worden gelaten om de aangelegenheden van het binnenlandsch bestuur, en de verbeteringen, welke daarin behooren te worden aangebragt, grondig te onderzoeken. Tot dusverre is aan deze belangen geenszins de vereischte aandacht geschonken, en heeft men zich bij voorkeur beziggehouden met de overweging der staatkundige aangelegenheden. De gevoelens, of zij tot deze overweging bevoegd zijn, verschillen. De Porte ontkent zulks; Frankrijk daarentegen is de mogendheid, welke in dat opzigt aan de Divans de meest uitgebreide bevoegdheid wil hebben toegekend; — en het is dan ook op het zeer ernstig verlangen der fransche Regering, dat aan de beraadslagingen der genoemde Vergaderingen nog geen paal en perk is gesteld.

— HH. KK. HH. de *Prins* en de *Prinses van Pruissen* zijn beide thans weder geheel hersteld.

VAN DEN RIJN, 2 December.

Den 30sten November heeft Z. K. H. Prins *Hendrik der Nederlanden*, als Stedehouder van Z. M. den Koning-Groothertog, de Stenden-vergadering van Luxemburg geopend.

Z. K. H. heeft daarbij gewezen op de maatregelen, welke de Koning-Groothertog genoodzaakt is geweest te nemen, ter handhaving zijner regten en ter verzekering van de verbindtenissen, welke het groothertogdom bij tractaten zijn opgelegd; — met de verklaring, dat daarmede een stelsel is gevestigd, overeenkomstig met de belangen des Lands en dienstig om den bloei en de welvaart van hetzelve te bevorderen, indien de pogingen van den Souverein door de getrouwe medewerking der Stenden worden ondersteund.

Z. K H. verklaart, te vertrouwen op het gezond verstand der Luxemburgers; — met den wensch, dat deze op hunne hoede zullen zijn tegen de bewering, dat het gezag, aan het Huis van Oranje opgedragen, immer ten nadeele van de waarachtige belangen des Lands zou kunnen worden uitgeoefend, en met de betuiging, dat dit Huis, wakende voor deszelfs regten, tevens de ontwikkeling der vrijheden en der welvaart verlangt van de volken, over welke het regeert, en de bescherming hunner regten tegen misbruik en willekeur; — dat de Vertegenwoordigers des Lands alzoo zijn geroepen om op eene breede schaal tot de uitoefening van het souverein gezag mede te werken, doch zonder de staatsmagt uitsluitend in zich optenemen.

PARIJS, 2 December.

Men houdt het voor mogelijk, dat de aangelegenheid van de doorgraving der landengte van Suez tot eene nieuwe scheiding tusschen Frankrijk en de Porte aanleiding zal geven, niettegenstaande *Reschid-bassa* zich veel moeite geeft om in goede verstandhouding met den gezant *Thouvenell* te blijven. Reeds wordt verzekerd, dat de gezant in last heeft om te verklaren, dat, indien de Porte niet ophoudt, deze onderneming, op aansporing van lord *Redcliffe*, belemmeringen in den weg te leggen, Keizer *Napoleon* zijne zedelijke ondersteuning aan Turkije zal onttrekken.

— Volgens de laatste gewone berigten uit Madrid, de dagteekening voerende van 28 November, heeft de Koningin, vernemende, dat niet minder dan 2655 steden en gemeenten in Spanje geene begraafplaats hebben, besloten om in het bestaande gebrek te voorzien, en last gegeven, dat binnen den kortst mogelijken tijd bij elke gemeente een geschikt terrein zal worden aangewezen, 't welk tot begraafplaats ingerigt zal worden.

De heer *Bermudez de Castro* is ontslagen als gevolmagtigd minister van H. M. de Koningin te Weenen, en als zoodanig vervangen door den heer *de Cueto*.

LONDEN, 1 December (s' avonds).

Het laat zich aanzien, dat de ministers in de ophanden zijnde zitting van het Parlement met veel tegenstand en moeijelijkheden te kampen zullen hebben; maar hunne aanhangers stellen zich voor, dat de groote meerderheid het tegenwoordige gouvernement weder zal ondersteunen, omdat het beter dan eenig ander in de bestaande behoeften kan voorzien. De punten, die vooral bezwaar zullen opleveren, zullen naar alle waarschijnlijkheid zijn: de regeling der oost-indische aangelegenheden; het Bank-charter, en de dusgenaamde parlementaire hervorming. Ten aanzien van elk dezer drie punten bestaat echter zeer veel verschil van gevoelen, en het is tot dusver geenszins gebleken dat de partijen, welke het ministerie zouden willen omverwerpen, zich omtrent de bedoelde aangelegenheden met elkander hebben verstaan, of zelfs, dat er eenig vooruitzigt is, dat zij dit laatste zullen kunnen doen.

— Naar men verneemt, hebben de ambassadeurs van Siam, toen zij dezer dagen bij H. M. de Koningin ten gehoore werden toegelaten, zich volgens het gebruik van hun land ter aarde geworpen, zoodra zij in de zaal, waarin H. M. hen opwachtte, werden binnengelaten, en zijn zij den troon, waarop de Koningin gezeten was, op hunne knieën en handen voortkruipende genaderd. Toen de eerste gezant alzoo de Vorstin bereikt had, heeft hij, met de kin steunende op de voetbank van den troon, zijne toespraak gehouden. Daarna hebben de gezanten in dezelfde houding als bij het naderen van den troon, en steeds met het aangezigt naar H. M. gekeerd, de zaal verlaten. Men voegt er bij, dat zoowel de Koningin als de haar omringende personen moeite heeft gehad om bij deze plegtigheid eene ernstige houding te bewaren. Na den afloop van het gehoor hebben de gezanten in een ander vertrek gebruik gemaakt van een hun aangeboden ontbijt, en daarbij, niettegenstaande de tegenwoordigheid van H. M., ook uit hunne tabakspijpen gerookt.

De voornaamste dezer gezanten, welke van koninklijken bloede is, spreekt het Engelsch ongemeen goed.

— Een telegr. berigt uit Petersburg meldt, dat, ten gevolge van de ingevallen vorst, de scheepvaart daar gesloten is.

— Men is ter beurze den aanvoer wachtende van aanzienlijke hoeveelheden goud, zoo uit Australie, als uit Nieuw-York, en wel ten bedrage van niet minder dan een millioen, en men vleit zich, dat ook deze aanvoer zal strekken om de geldmarkt te verligten. Daarentegen heeft men zich genoopt gevonden om een bedrag van 100,000 p. st. aan zilver naar Hamburg te zenden, en dit heeft een ongunstigen indruk gemaakt. De 3 pc. geeons. zijn, voor gereed geld, 91⅛ à ¼, en tegen Januarij 92 verhandeld.

BRUSSEL, 2 December.

Het liberale hoofdorgaan *l'Indépendance* heeft gisteren de aandacht gevestigd op een betoog, voorkomende in het clericale dagblad *l'Emancipation*, inhoudende, dat de katholieken hier te lande de eigenlijk gezegde nationale bevolking uitmaken, en de liberale partij in de hoofdzaak niets anders is dan een zamenraapsel van allerlei vreemde bestanddeelen, die in Belgie huishouden als vijanden in een veroverd land. Het behoeft wel geene vermelding, dat het dagblad *l'Indépendance* met nadruk tegen dit artikel opkomt, en op den voorgrond stelt, dat nooit iets schandelijkers in eenig belgisch orgaan is gelezen geworden.

Heden vestigt dat liberale hoofdorgaan de aandacht op een nieuw middel, 't welk de anti-liberalen hebben uitgedacht om de algemeene opinie op het dwaalspoor te brengen, hierin bestaande, dat zij zich tot de bevolking wenden, als de uitsluitende vertegenwoordigers der materiële krachten des lands, en als zoodanig de kiezers der belgische industriële en handels-belangen, en de kiezers trachten te beduiden, dat, als zij liberale volksvertegenwoordigers stemmen, zij invloed verzekeren aan lieden, die de belgische markt voor allerlei vreemde fabricaten zullen openstellen, zeer ten nadeele der binnenlandsche nijverheid.

Hierop antwoordt *l'Indépendance*, dat de materiële belangen thans in geenen deele in het spel zijn, maar zooveel te meer de maatschappelijke en staatkundige belangen der natie, vermits het de vraag geldt, of de Staat het karakter van leek zal behouden, dan wel of de geestelijkheid de plaats van het burgerlijk gezag zal innemen in de zaken van het openbaar onderwijs, van de openbare liefdadigheid en van andere bemoeijingen der maatschappelijke overheid. Dit moeten de kiezers beslissen; ook als industriëlen en handelaren, die niet uit het oog mogen verliezen, dat zij voor alles *staats-burgers* zijn en als zoodanig naar de stembus worden opgeroepen.

Het genoemde liberale hoofdorgaan acht het niettemin noodig, de aandacht te vestigen op de omstandigheid, dat de twee ministers, die meer in 't bijzonder zich zullen hebben bezig te houden met de regeling der materiële belangen, reeds in het jaar 1847 zich hebben doen kennen als voorstanders van het liberale handels-stelsel, en als zoodanig zich tegen eene verhooging der tarieven verklaarden. Verder wijst dat blad op de groote diensten, welke het ministerie van 1857 aan het land heeft bewezen, en meent het, dat de mannen van de industrie en den handel, wanneer zij dit alles wel nagaan, niet kunnen aarzelen om het Kabinet *Frère-Rogier* hunne ondersteuning te verleenen. Handel en nijverheid hebben niets meer te duchten dan verwikkelingen, voortspruitende uit gebrek aan overeenstemming tusschen het gezag en de publieke opinie. Uit dien hoofde is het niet twijfelachtig, wat de industriëlen en de handelaren in de gegevene omstandigheden behooren te doen ter bevordering van het algemeen belang, 't welk zoo onafscheidelijk met hunne bijzondere belangen verbonden is.

Er bestaat verschil van gevoelen over de vraag, of de katholieken al dan niet aan de verkiezingen behooren deel te nemen. De belgische prelaten hebben thans hun woord gesproken en zich zeer bepaald voor die deelneming verklaard. In dit opzigt verschillen zij van sommige fransche prelaten, die in der tijd mandamenten hebben uitgevaardigd, waarin zij de fransche stemgeregtigden hebben aangespoord om zich met het verkiezingswerk niet te bemoeijen. Het zijn vooral de liberale bladen, welke de aandacht op de verklaringen dezer fransche kerkvoogden vestigen. De clericalen antwoorden hierop, dat men de tijden in aanmerking moet nemen, en niet vergeten, dat in Frankrijk dikwerf het belang der godsdienst niet werd bedreigd, maar het alleen gold de vraag, welke partij zou bovendrijven; dat het thans hier te lande echter de vraag geldt, of Belgie een katholieke Staat zal zijn en blijven, welker beantwoording geen waarachtig geloovige onverschillig kan laten.

— Het parijsche *Journal des Débats* is over het algemeen zeer ingenomen met de gematigde wijze, waarop de prelaten zich hier te lande in hunne mandamenten hebben verklaard. Deze mandamenten en de verdere electorale manifesten zijn, volgens dat blad, gunstige voorteekenen, zoodat men zich mag vleijen met eene regelmatige oplossing der verwikkelingen, welke thans de instellingen des lands schijnen te bedreigen. Naar de meening van de *Débats* zou het thans reeds blijken, dat in Belgie gedurende de laatste 25 jaren het politieke leven is toegenomen en de liberale beginselen op eene indedaad aanmerkelijke wijze ingang hebben gevonden, zoodat Belgie op 't punt is van een nieuw tijdperk van voorspoed en vooruitgang intetreden.

— Het clericale hoofdorgaan *le Journal de Bruxelles* houdt zich thans dagelijks bezig met het voorlichten der kiezers ten platten lande, en de daartoe strekkende vertoogen, welke meer of minder in den volkstoon zijn geschreven, zijn wel geschikt om indruk te maken op de eenvoudige burgers. Heden leest men onder anderen in dat blad, dat viermalen sedert het jaar 1831 de Koning gebruik heeft gemaakt van zijn regt tot ontbinding der Kamer, te weten in 1833, 1848, 1851 en nu in 1857, en dat telkenreize het daartoe strekkende besluit is medegeteekend geworden door den heer *Rogier*. Driemalen ten minste, en dat wel in 1841, 1845 en in 1846, heeft de Koning geweigerd om van zijn souverein prerogatief gebruik te maken, of zich te verbinden tot toepassing van hetzelve op de daartoe strekkende verzoeken van den heer *Rogier*. Voor zooveel men kan nagaan, heeft niemand anders in Belgie ooit den Koning voorgesteld om overtegaan tot de ontbinding van de Kamers, of van eene derzelve. Het is er alzoo mede gelegen, alsof de ontwerpers van de Constitutie, te weten, de leden van het nationale Congres, den Koning het uitsluitende regt van ontbinding hebben gegeven, opdat eén persoon minister zou kunnen zijn of worden, in het belang eener partij.

Verder wordt heden in het *Journal de Bruxelles* uiteengezet, dat de burgerlijke gelijkheid, wat het verkiezingswerk aangaat, eene dwaasheid en onregtvaardigheid is. Tegen betaling van 42 fr. 50 als census is men allerwegen kiezer. Deze gelijkstelling is slechts schijnbaar en geeft aanleiding in de toepassing tot privilegie voor dezen, belemmering voor genen. Vele kiezers, en juist diegenen, welke het minst in de belastingen betalen, zijn verpligt om het dubbele bedrag opteofferen, door op een afstand van 10 à 12 mijlen van hunne woning somwijlen meer dan eens in het jaar te gaan stemmen. Volgens het clericale hoofdorgaan, kunnen de liberalen tot verdediging van het belgische kiesstelsel geen argument bijbrengen, 't welk niet valt, nadat men vijf minuten daarover heeft geredeneerd.

— In Antwerpen hebben thans van tijd tot tijd ongeregeldheden plaats. Onder anderen is dezer dagen zekere heer *de Pooter*, die voor de regtbank getuigenis heeft afgelegd ter zake der onlusten van Mei en Junij, door eenige jongelieden aangevallen en zwaar mishandeld. Zijn vader, die hem ter hulp is gekomen, heeft een gelijk lot ondergaan.

BRUSSEL, 3 December.

De bisschoppen van Namen en van Luik hebben thans mede hunne mandamenten uitgevaardigd. De eerstgenoemde prelaat bepaalt zich tot de mededeeling van het mandament van den aartsbisschop van Mechelen, en voegt slechts eenige woorden van aanbeveling daarbij, met de aanmerking, dat het hier niet alleen geldt het belang van de godsdienst, maar ook dat van het gemeenschappelijke vaderland.

De bisschop van Luik gaat een weinig verder, en vestigt de aandacht op den lasterlijken krijg, welke thans gevoerd wordt door de vijanden der Kerk, die in het geheim kuipen en zamenspannen om haar ten val te brengen, en verder op de gewigtige openbare feiten der laatstverloopene maanden, welke zoo luide spreken, dat alle toelichting overbodig mag worden geacht. Als burgers en als Christenen moeten alle opregte katholieken alzoo aan de aanstaande verkiezing deelnemen, en in deze dagen van zware beproeving God bidden, dat Hij betere tijden en meer kalme en heldere dagen voor het vaderland doe aanbreken.

De liberalen zijn niet zeer ingenomen met het laatste mandament. Een voornaam liberaal orgaan vestigt de aandacht op de beginselen van den vorigen bisschop van Luik, die in den loop van het jaar 1829 een mandament heeft gesteld, 't welk den 4den Februarij 1830 is uitgevaardigd, en waarin onder anderen voorkwam, dat men niet onder een behoort te mengen datgene 't welk door God zelven is gescheiden, en dat de kerkvaderen steeds den raad hebben gegeven „dat diegenen, welke bij de heilige militie dienst nemen, zich niet behooren te mengen in de wereldsche zaken." Volgens den toenmaligen bisschop van Luik, is het de pligt der geestelijkheid, 's Hemels zegen over de Regering aftesmeken en zich verder bezig te houden met het ziele-heil der bijzondere burgers. Verder verkondigde wijlen de bisschop in zijn mandament van 4 Februarij 1830 woordelijk het navolgende:

„Wij wenschen, dat met die beginselen uwe zucht naar orde toeneme en tevens uwe onderwerping aan de wetten, *uw eerbied voor de koninklijke majesteit*, uwe gehoorzaamheid aan de overheid, en ik weet niet welke geest van matiging en wijsheid, welke in moeijelijke tijden met waardigheid en kalmte weet overeentebrengen wat men Gode verschuldigd is met hetgeen men verpligt is aan den Koning en zich zelven. *Ontvliedt alles, wat tot voedsel zou kunnen verstrekken aan eenen geest van haat of wrevel tegen het gezag en zijne agenten*, en 't welk, onder voorwendsel van sommige deelen van het maatschappelijke ligchaam van schennis te vrijwaren, zou kunnen aanlei-

ding geven tot het verbreken van den band, welke die gedeelten vereenigt, ten gevolge waarvan welligt het geheele ligchaam zou worden ontbonden."

Hoe de liberale geestelijkheid eenige maanden later over die lessen heeft gedacht, toen zij met de liberalen gemeene zaak heeft gemaakt tot onbinding van het geheele ligchaam, laat het bovengenoemde vrijzinnige dagblad in het midden.

's GRAVENHAGE, 3 December.

Bij besluit van 24 November heeft Z. M. art. 31 van het Reglement van orde van den gemeenteraad van Schiedam (inhoudende, dat de stemming nietig is, indien het getal behoorlijk ingevulde briefjes niet grooter is dan de helft van dat der tegenwoordige leden) vernietigd, als zijnde strijdig met de wet. Dit besluit is genomen op de volgende overwegingen:

„ Dat de strekking der bedoelde bepaling, ook volgens het daaromtrent in den Raad verhandelde, blijkbaar deze is, dat eene stemming steeds voor geldig zal worden gehouden, indien slechts de grootste helft van de tegenwoordige leden daaraan heeft deelgenomen, al ware dat getal ook kleiner dan de grootste helft der leden, waaruit de Raad bestaat;

„ Dat evenwel art. 48 der gemeentewet voorschrijft, dat de Raad niet mag besluiten, zoo niet de grootste helft van het bij art. 4 der wet bepaalde getal leden tegenwoordig is;

„ Dat de bedoeling dezer wetsbepaling is, dat geen besluit mag worden opgemaakt, ten ware de Raad, vertegenwoordigd door zijne meerderheid, er toe heeft medegewerkt, en dat het tegendeel zou plaats hebben, indien met een minder getal behoorlijk ingevulde stembriefjes dan de volstrekte meerderheid der raadsleden bedraagt, eene benoeming zou kunnen worden gedaan, daar alleen zij die hunne stembriefjes behoorlijk invullen, geacht kunnen worden tot het besluit medegewerkt te hebben."

— Z. M. de Koning heeft bij besl. van 30 Nov., n°. 59, benoemd tot leden der commissie, belast met het onderzoek der jaarlijksche algemeene koloniale rekening over 1856, onder voorzitterschap van Z. Exc. den minister van Kolonien, de heeren: mr. *C. van der Lek de Clercq* en jhr. *T. A. M. A. van Andringa de Kempenaer*, leden van de Eerste Kamer der Staten-generaal; — jhr. mr. *W. T. Gevers Deynoot* en jhr. *J. A. C. A. van Nispen van Sevenaer*, leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal; — *J. D.* graaf *van Rechteren van Ahnem* en mr. *J. T. Netscher*, leden van den Raad van State; — mr. *T. W.* baron *van Zuylen van Nieveld* en *O. W. Hora Siccama*, leden van de Algemeene Rekenkamer — De heer mr. *L. W. C. Keuchenius*, fungerend secretaris-generaal bij het depart. van Kolonien, zal als secretaris de commissie bijstaan.

— Z. M. de Koning heeft heden in een bijzonder gehoor ontvangen den luit.-generaal *Mansouroff*, adjudant-generaal van Z. M. den Keizer van Rusland en hoogstdeszelfs gezant en gevolmagtigd minister bij het nederl. Hof. De gezant heeft in dit gehoor zijne geloofsbrieven aan Z. M. overhandigd.

— Men verneemt, dat de generaal-majoor *Duycker*, provinciaal commandant en militair gouverneur dezer residentie, tot luitenant-generaal bevorderd zal worden.

— Ook een aantal apothekers in de provincie Noord-Braband hebben in een uitvoerig adres hunne bezwaren tegen de aanhangige ontwerpen van wet op de uitoefening der geneeskunst enz., aan de Tweede-Kamer te kennen gegeven. Zij verzoeken onder anderen: dat het getal der apothekers zal worden beperkt; dat een vast tarief der geneesmiddelen zal worden ingevoerd; dat de apothekers tegenover de strafwet niet verantwoordelijk worden gesteld voor hunne assistenten; dat alleen de apothekers bevoegd zullen zijn om geneesmiddelen te leveren; dat het toezigt over hen zal worden opgedragen aan een collegie, en niet aan bijzondere personen; dat de apothekers duidelijk en onvoorwaardelijk zullen worden gehandhaafd in hunne tegenwoordige erkende bevoegdheid om tevens het beroep van drogist uitteoefenen.

— De commissie van rapporteurs der Tweede-Kamer voor het ontwerp van wet op het regt van successie en overgang heeft haar eindverslag opgemaakt, en daarin verklaard, dat zij, ofschoon de bedenkingen, te dezer zake van de zijde der Kamer gemaakt, in de schatting der commissie van gewigtigen aard zijn, en wel aan sommige, maar niet aan andere dier bedenkingen door de Regering is toegegeven, geen nader onderzoek van het wets-ontwerp in de Afdeelingen noodig geoordeeld heeft.

— De nog fungerende minister van Oorlog heeft ter voorloopige vaststelling van het *tiende* hoofdstuk der staatbegrooting voorgesteld de begrooting van dit hoofdstuk voor het loopende jaar, met dien verstande, dat de uitgaven de helft der sommen niet zullen mogen te boven gaan, welke daarbij voor elk der artikelen zijn bepaald.

Z. E. doet in de memorie van toelichting opmerken, dat de tijd niet zal toelaten een nieuw ontwerp intedienen, en men zich alzoo met eene kredietwet zal behooren te vergenoegen; dat een voorbeeld, voor de Marine gevolgd, tot leidraad heeft verstrekt, en dat wel te eerder, vermits deze vorm bij de laatste behandeling van de krediet-wet voor de Binnenlandsche Zaken bij de Vertegenwoordiging veel bijval schijnt te hebben gevonden.

— Van wege het bestuur der Maatschappij *de Korenschoof* te Utrecht, bestemd tot de vervaardiging van meel door stoomkracht, is een adres bij de Tweede Kamer ingediend, in 't welk zij wordt verzocht om, indien men niet mogt kunnen verkrijgen, dat in naburige landen het meel worde ingevoerd tegen gelijke regten, als nu door de nederlandsche Regering zijn voorgesteld, dit regt te bepalen op 5 pc. der waarde, of liever nog op *f* 1 per 100 ned. ponden, in plaats van 40 centen.

- Heden hebben de Afdeelingen van de Tweede-Kamer der Staten-generaal de volgende wetsontwerpen onderzocht: 1° tot aanvulling en wijziging der wetten van 1852, tot regeling der militaire pensioenen bij de zee- en landmagt; 2° regeling van het fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1857; 3° wijziging van art. 35 der wet van 24 Junij 1854, betreffende het verleenen van pensioen aan mindere geëmploijeerden, werklieden en bedienden bij inrigtingen van 's Rijks zee- en landmagt; 4° vervreemding van een gedeelte van den eigendom van den Staat te Konstantinopel, in de voorstad Pera; 5° goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Enkhuizen; 6° bekrachtiging van den afstand van rijks grond aan de gemeente Helder; 7° buiten-effectstelling en vervanging der fransche wet van den 3den September 1807 op de interesten, en 8° verlenging van den termijn tot herziening der wet van 28 December 1855 op het binnenlandsch gedistilleerd.

HAARLEM, 3 December.

In berigten uit Konstantinopel, te Marseille ontvangen, wordt gemeld, dat de Porte, alvorens de doorgraving van de landengte van Suez te vergunnen, de ontruiming verlangt van het eiland Perim door Groot-Brittannie.

— De wetgeving te Hamburg heeft bepaald, dat geen handelshuis, 't welk zijne betalingen staakt, in een toestand van bankbreuk zal worden verklaard, dan nadat de staat zijner zaken door eene commissie, ter benoeming van schuleischers, zal zijn onderzocht.

— In de aanspraak, waarmede de Koningin heden het britsche Parlement geopend heeft, verklaart H. M, de hoop te koesteren, dat de opstand in O. Indie spoedig geheel onderdrukt zal worden; — dat, behalve eene voordragt tot goedkeuring van de ten aanzien der Bank genomen maatregelen, voorstellen zullen worden gedaan betreffende de parlementaire hervorming, alsmede tot verbetering der burgerlijke en der straf-wetten; — dat het behoud des vredes in Europa verzekerd schijnt te zijn.

In de verl. zaturdag gehouden vergadering der natuurkundige afdeeling der Kon. Academie van Wetenschappen is o. a. ingekomen een brief van den minister van Binnenl. Zaken, waarin, op voorsrel van den commissaris des Konings in Gelderland, de wensch wordt uitgedrukt, dat de afdeeling uit hare leden eene commissie zal benoemen om op nieuw onderzoek te doen naar de verzakking aan de Waal-zijde te Nijmegen, en dienaangaande de Regering van raad te dienen. Tot leden der commissie, om deswegens aan de afdeeling verslag te doen, zijn benoemd de heeren *Delprat* en *Conrad*.

De heer *van Rees* heeft, namens de daarmede belaste commissie (behalve hem, bestaande uit de heeren *v. d. Boon Mesch* en *G. J. Mulder*) rapport uitgebragt over een brief van den minister van Financien, omtrent de *vochtwegers*, door de ambtenaren te bezigen, en de klagten van branders daarover. Daarbij is voorgelezen eene nota van den heer *G. J. Mulder*, die de verder door de Regering gevraagde onderzoekingen voor de Academie ondoenlijk acht, wegens tijdgebrek bij hare leden, en dientengevolge in bedenking geeft, dat de Regering, op aanwijzing der Academie, daartoe afzonderlijk goed bezoldigde deskundigen zal benoemen, om het verlangde onderzoek grondig te doen, onder de leiding eener commissie van de Academie. — Het rapport, tot antwoord op de eerste vraag des ministers, zal aan Z. Exc. worden toegezonden; aan de beantwoording der volgende vragen zal later voldaan worden, en dan tevens beslist worden omtrent de nota van den heer *Mulder*.

Ten slotte heeft de heer *F. W. Conrad* gesproken over de ontwerpen van doorgraving en kanalisatie der landengte van Suez, en daarbij verslag gedaan van den loop der zaak. Deze voordragt zal opgenomen worden in de Verslagen en Mededeelingen.

— Dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland hebben ter kennisse van de ingelanden gebragt: 1°. dat de lijsten der stemgeregtigde ingelanden van het hoogheemraadschap van den 3 tot 19 dezer (zondagen uitgezonderd) van des morgens 9 tot 12 ure, ter inzage zullen liggen in de localen, waar de stemburaux vergaderen, als ook op de gemeente-secretarien in de hoofdplaatsen der hoofd en onder-kiesdistricten, voor zoover het stembureau elders zijne zittingen houdt, en op het Gemeenelandshuis te Leiden.

— In de maand November jl. zijn over den Hollandschen Spoorweg vervoerd 79749 reizigers, en was de opbrengst: van reizigers *f* 65,083.62, van goederen *f* 14,350.18⁵; te zamen *f* 79,933.80⁵.

— Van 20 tot en met 26 November zijn in Vriesland 62 runderen aan de longziekte gestorven, of te dier zake afgemaakt. Totaal sedert 1° Januarij 7230.

— Uit Engeland wordt gemeld, dat het geene geringe moeite kost om het monster-stoomschip *de Leviathan*, zoo als beraamd is, zijdelings in beweging en te water te brengen. Zaturdag heeft men een begin gemaakt met de verplaatsing van het schip, waarvan de zwaarte op 12000 tonnen wordt berekend. Door middel van krachtige waterpersen zijn de raamwerken, op welke het rust, eenigzins geligt, en is men er in geslaagd, om het schip eenige voeten te laten afzakken. Zondag en maandag zijn de werkzaamheden, met afwisselend geluk, voortgezet. Op den laatstgenoemden dag is men zelfs beducht geweest, dat het schip met te groote vaart zou afloopen, en heeft men het, door de daartoe bestemde middelen, met kracht moeten tegenhouden; maar daarna heeft men het niet weder in beweging kunnen brengen, en is zelfs een ijzeren cylinder van een der waterpersen, in weerwil van eene dikte van zeven en een half duim, met een geweldigen slag, gesprongen. De mogelijkheid van een dergelijken tegenspoed was voorzien, en men heeft gedurende den dag van den eersten December vlijtig gearbeid om het gebrek te verhelpen, terwijl ook bij het falen van alle middelen om in de rivier genoegzame steunpunten te vinden voor de takels, die het schip derwaarts moeten dringen, een paar ankers, elk van 4000 tonnen, heeft aangewend. Tot op den eersten December des namiddags was het schip voor, op een afstand van 418, en achter, op een afstand van 432 engelsche duimen zijdwaarts verplaatst.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

3 *December* 1857. 4 1/2 *ure*.

	van	*tot*	*gebl.*		*van*	*tot*	*gebl.*
Ned. Thesaur.	—	—		*Polen* O. 4 p	75 1/2	—	—
" N. Bank	—	—	—	*Pruiss.* O. 4½ "	—	—	—
W. Schuld 2½ p	61 9/16	3/4	61 9/16	" A. 3½ "	195	—	—
" . 3 "	73 3/8	1/2	73 3/8	*Oostr.* O.G. 5 "	—	—	—
" . 4 "	95 1/4	3/8	-	" " 4 "	59 3/4	—	—
Amort. Sd. 2½	88	1/8	—	" Met. 5 "	70 7/16	3/4	70 9/16
Handl. Ms. 4½ "	138	139	138 1/8	" R. A. 5 "	84 3/8	1/2	—
O. Leen. 4 "		—	—	" N. 5 "	72 5/8	73 1/8	72 7/8
Holl. Spw. . .	—		—	" 54. 2½ "	36 3/4	37	36 7/8
Leening 4½ p	—	—	—	Wr. Bk. . *f*	—		—
Rijn Spw. 4½ "	.	—	—	" . . . "	—	—	—
M. Wld. 4 "	—	—	—	" 4 p	311	—	—
Belg. C. 2½ "	49 5/8	—	—	*Nap.* L. B. 5 "	—	—	.
Cert. R. 2½ "	49 15/16	50 1/8	—	Cert. R. 5 .	—	—	—
Frkr. Cert. 3 "	- -	—	—	*Den.* O. L. 5 .	—	—	-
Spanje O. 1½ .	24 1/8	3/4	—	" 3 .	—	—	—
Obl. . . 3 "	41 3/8		—	*Bra.* 24. 5 "	96 1/2	- -	-
" B. 3 "	36 3/16	7/16	—	39. 5 "	—	—	-
A. S.	—	—	—	43. 5 .	—	—	—
B. C.	—	—	-	52. 4½ "	—	—	—
Portg. Obl. 3 p	43 1/8	3/8	43 3/16	*Sard.* C. 3 "	—		—
Obl. 53 3 "	42 5/8	11/16	42 5/8	*Peru* 54 4½ "	—	—	—
" C.	—			P.	—	—	—
Rusl. H&C. 5 p	102 3/4	—	—	*Eq.* 55. 1 "	13 1/4	13/16	—
" 5 "	101 5/8	3/4	—	*Venzl.* Obl. 4½ "	26 1/2		—
Cert. Obl. 5 "	90 13/16		—	U. 2 "	—	—	—
" . 4 "	83	1/4	83	*Gren.* Obl. 3½ "	18 1/8	1/4	18 3/16
" Stgltz 4 "	81 11/16	82 1/4	81 11/16	U.	5 1/4	5/16	—
" N. 4 "	—	—	—	*Mex.* Obl. 3 p	17 3/4	7/8	—
" 54. 5 "	93 5/16	1/2	93 5/16	*N. Am.* Ph. H. *f*	—	—	—
" 55. 5 "	96 1/4	1/2	96 1/4	Ph. B. . . .	—	—	—
" H. 5 "	—	—	—	" B. 6 p	-	—	—
" L. 5 "	—	—	-	Am. Bank .	—	—	—
" L. 4½ "	93 5/8	—	—	Ill. Sp. A. . .	90	—	—
Insch. . 6 "	—	—	—	" Obl. C.B. 7 p	82 1/4	3/8	82 1/4
Cert. . 6 "	63	1/4	—	Lousiana 5 "	—	—	—
Polen A. . *f*	-	—		*Grkl.* Obl. 5 "	3 5/16	—	—

Russische spoorweg *f* 69 3/4. De 5 pc. Metall. div. dat. 70; de 2 1/2 pc. dito 35 5/8 à 3/4. — Beleening 6. Prolongatie 6 1/2. Disconto 7.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit*:

P. F. M. UZURET, *President*. J. BRASKAMP, *Secretaris*.

De beurs was heden weder in eene gedrukte stemming. — De vraag naar geld duurde voort.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 27,25; Div. Eng. per £ *f* 11,80; Eng. Russen per £ *f* 11,80; Frans. *f* 55 1/4; Belg. *f* 55 3/4; Pruiss. *f* 34 1/8; Hamb. Russen *f* 35 3/8; Russen in Z. R. *f* 32 7/8; Pools. in fl. *f* 26 1/8.

MADRID, 2 December. De 3 pc. 39 1/4; 1 1/2 pc. 26 3/4.

LONDEN, 3 December. De 3 pc. gecons. recs. 91 3/8 à 1/2. Mexico 19 3/8 à 5/8. Spanje 40 3/4 à 41 1/4, en 25 1/8 à 1/4.

PARIJS, 3 December. De 3 pc. 67 fr. 65. Spanje 37, en 25.

MARKTBERIGTEN

GRONINGEN, 1 December. *Tarwe* als voren; 70 à 74 p. Ommel. *f* 7,50 à *f* 8,50; 70 à 74 p. Old. *f* 7,30 à *f* 8,30. *Rogge* 10 c. lager; 64 à 66 p. *f* 5,25 à *f* 5,65; 68 à 72 p. n. *f* 6,55 à *f* 6,85. *Boekweit* 15 c. lager; 64 à 68 p. gr. zand *f* 5,80 à *f* 6,60; 64 p. veen *f* 5,95. *Gerst* 20 c. lager moeijelijk te verkoopen; 54 à 58 p. w. *f* 4,60 à *f* 5,20. *Haver* 10 à 25 c. lager; 38 à 50 p. dikke *f* 3,30 à *f* 4,50; 36 à 40 p. w. voer *f* 3,15 à *f* 3,75. *Paardenb.* *f* 6,50 à *f* 7,10. *Koolzaad* weder met weinig handel; *f* 11,50 à *f* 13. *Gort* grove *f* 9,50 à *f* 10; parel *f* 12 à *f* 13,75.

SNEEK, 1 December. *Boter* *f* 53. *Kaas* *f* 27 à *f* 31.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 3 December. Den 2den dezer in Texel binnengekomen: *Jacob Roggeveen*, Vos van Marken, Batavia; de stoomb. *Ondine*, Bordeaux; *Catharina*, Jansen, St. Petersburg; *Ganvsta*, Koss, Fredrikstad; en uitgezeild: de stoomb. *Diana* en *Adonis*, beide naar Londen; *Golden Grove*, Nicholson en *Clipper Galjoot*, Kolk, beide naar Newcastle; *Princesse Gyda*, Halstensen, Drammen. Wind z. w.

Den 2den dezer in Helvoet binnengekomen: *Jantje Wilkens*, Hotze, Lissabon; *William Harries*, Fairs, Fowey; *Ida*, Haley, Newport; *Earl Grey*, Greig, Burnt Eiland; *Great Britain*, William, Port Madoc; *Ocean Queen*, Tylor, Sunderland; en uitgezeild: de stoomb. *Bordeaux*, Bordeaux; *Earl of Auckland*, Londen; *Seahorse* en *Irwell*, beide naar Hull. Wind z. z. w. - z.

Den 22sten Oct. te Singapore binnengekomen: *Kinderdijk*, Zwanenburg en *Amalia Augusta*, van Marle, beide van Cardiff.

Volgens brief van 23 Sept. te Decima binnengekomen: het ned. oorl. stoomschip JAPAN, luit. Huysen van Kattendijke, Java, l. v. Manilla.

Te St. Helena binnengekomen: *Salatiga*, Besier, Batavia naar Amsterdam, heeft 9 Oct. de reis voortgezet.

AMSTERDAM, 2 December. Volgens brief van kapt. van der Meulen, voerende het schip *Fanny*, van Batavia herwaarts gedetineerd, met schade te Mauritius binnengeloopen, in dato Port Louis 13 Oct., was de schade weder hersteld, nadat een gedeelte der lading was gelost, waarvan circa 600 balen koffij beschadigd verkocht waren. De kapt. was bezig de geloste lading weder intenemen en dacht binnen 14 dagen tot vertrek gereed te zijn.

BATAVIA, 10 October. Het schip *Bernhard Hertog van Saxe Weimar*, kapt. Hazewinkel, van Cardiff naar Hongkong, alhier binnengeloopen, is lek en moet lossen om te repareren.

Het schip *Stad Middelburg*, kapt. Ouwehand, van Timor alhier aangekomen, moet in het dok halen, hebbende aan den grond gezeten.

234ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der tweede Klasse.

4de Lijst. Geene.

*** Getrouwd:

PASOEROEAN, Eiland *Java*, 18 September 1857.

G. H. ARENDSEN HEIN,
en
A. C. DICKELMAN.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Getrouwd:

NIEUWEDIEP, 2 December 1857.

LOUIS FERDINAND GEILL,
Luitenant der Mariniers, en
JEANNE ELISABETH DENIJS.

Algemeene kennisgeving.

*** Getrouwd:

VOORBURG, 3 December 1857.

D. BEECKMAN,
ber. Predikant te *Noordwijkerhout*, en
P. C. VEENEKA.

*** Op den 26sten September 1857, beviel te SAMARANG, voorspoedig van een' ZOON *H. A. W. C. GOETZEE*, geboren *DE BOOY*.

Eenige kennisgeving.

*** MAGELANG, 1 October 1857. Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *C. J. MOOIJEN* geb. *HEYTING*.

Eenige kennisgeving.

*** Den 5den October 1857 is te SAMARANG, zeer voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *A. A. W. BIJLEVELD* geb. *KLEIN*.

*** Bevallen van eene DOCHTER, *MARGARETHA ELISABETH LOVEJOY*, geliefde Echtgenoote van J. H. W. WILLEBRANDS.

BOSTON, 17 November 1857. *N. America.*

*** Bevallen van een ZOON, *A. S. FONTEIN — DE VRÉE*.

Eenige kennisgeving.

HARLINGEN, 29 November 1857.

*** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *W. J. VAN DER MEER MOHR*, geliefde Echtgenoot van

AMSTERDAM, 29 Nov. 1857. A. IMMINK.

*** Mijne geliefde Echtgenoot *G. J. GRAFSTEDE*, beviel heden zeer voorspoedig van eene DOCHTER.

ARNHEM, 30 November 1857. J. C. VETHAKE.

*** Bevallen van een' ZOON *A. C. VERVOORT*, geliefde Echtgenote van H. J. DE ROOS.

YHORST, 1 December 1857.

*** Zeer voorspoedig bevallen van een' welgeschapen ZOON *A. A. E. ROELOFSEN*, geliefde Echtgenoote van R. SCHOONMAN.

LOCHEM, 1 December 1857.

*** Bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe *P. M. J. SCHUURBEQUE BOEYE, VAN WEEL*.

ZUTPHEN, 1 December 1857.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene DOCHTER Vrouwe *J. A. J. WIJNMALEN* geb. *PEELEN*.

OUD BEIJERLAND, 1 December 1857.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, de Hoog-Wel-Geboren Vrouwe *J. F. G. A. V.* Baronnesse *HACFORT TOT TER HORST*, geboren *DOMMER VAN POLDERSVELDT*.

UBBERGEN, 1 December 1857.

*** Bevallen van een' ZOON *G. A. H. SWAVING, DU BON BROOKS*.

Eenige kennisgeving.

VIANEN, 2 December 1857.

*** Bevallen van een' ZOON, Vrouwe *C. C.* Baronnesse *VAN HEERDT — ROESSINGH UDINK*.

DEVENTER, 2 December 1857.

*** Bevallen van een ZOON *M. C. PETERS* geb. *WAARDENBURG*.
ROTTERDAM, 2 December 1857.

*** Heden avond te 9 ure, overleed zacht en kalm, onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Mejufvrouw CORNELIA VAN DER VALK, Weduwe van den Heer *Aren Mijs Dz.*, in den ouderdom van ruim negen en zestig jaren.
JOB BOGERMAN.
DIJKZICHT, M. BOGERMAN, MIJS.
te *Oude-Tonge*, JAN DE GRAAFF JBZ.
26 Nov. 1857. A. DE GRAAFF, VAN DRIEL.
Strekkende deze tot algemeene kennisgeving.

*** Heden nacht werden wij diep bedroefd door het overlijden van onzen Lieveling CORNELIS GIJSBERTUS, in den aanvalligen leeftijd van drie jaren en tien maanden. Eene hersenziekte maakte een einde aan zijn voor ons zoo dierbaar en veelbelovend leven.
MONNICKENDAM, J. VAN DER LEE AZN.
30 Nov. 1857. J. VAN DER LEE — KATER.

*** Heden morgen overleed, tot onze diepe droefheid, ons innig geliefd jongste Zoontje TIETE SOLKE, op den aanvalligen leeftijd van bijna vier en een half jaar.
J. W. TROMP.
C. E. CHERNAC SLICHTENBREE.
LEEUWARDEN, 27 November 1857.

*** Heden overleed ten mijnen huize, mijne geliefde Tante JULIANA HENRIETTA TACK, Weduwe *Jacob Cornelis Mijnssen.* Wed. N. BONDT,
AMSTERDAM, Geb. SCHARFF.
29 November 1857. Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed mijn hartelijk geliefde Echtgenoot A. TOOSEN, in den ouderdom van 61 jaren. Diep bedroefd door mij en mijnen eenigen Zoon.
AMSTERDAM, Wed. A. TOOSEN,
29 November 1857. Geb. HOEN.

*** Heden overleed in den ouderdom van 52 jaren, na een langdurig doch geduldig lijden, tot droefheid harer 3 minderjarige Kinderen en haar eenig overgeblevene Zuster, HESTER PETRONELLA PASSET Wed. van *Hendrik Daniel Lindeman.* C. J. BÜHRMANN, Executeur.
AMSTERDAM, 29 Nov. 1857.

*** Gisteren avond overleed plotseling, tot onze innige droefheid, onze geliefde Vader en Behuwd-Vader PAUL DU RIEU, Oud-Burgemeester van Leyden, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, in den ouderdom van ruim 66 jaren. P. DU RIEU JR.,
LEYDEN, *uit aller naam.*
30 November 1857.

*** Heden overleed, na een langdurig lijden, in de hope des beteren levens, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote IMPJE BOTER, in den ouderdom van 65 jaren, tot diepe droefheid van mij, mijne eenige Dochter, Behuwdzoon en verdere Betrekkingen. Zij bekleedde de Betrekking van Binnen-Moeder in het Gereformeerde Weeshuis alhier, alwaar haar afsterven als zoodanig ook zeer wordt betreurd.
ENKHUIZEN, P. BEZAAN,
30 November 1857. Binnenvader in voornd. Gesticht.

*** Heden overleed na een langdurig en smartelijk lijden, in den ouderdom van 48 jaren, mijn geliefde Echtgenoot HERMANUS ALBERTUS VAN DIJK, na eene gelukkige echtvereeniging van 18 jaren.
AMSTERDAM, H. F. JANSEN.
30 November 1857. Wed *H. A. van Dijk.*
De *Affaire* zal twee jaren op dezelfde wijze voortgezet worden.

*** Heden overleed, ten onzen huize, onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Mevrouw de Weduwe KOMMERS, geboren VAN EYS, in den ouderdom van 69 jaren. J. A. VAN DORTH.
THOLEN, P. L. VAN DORTH,
1 December 1857. geb. KOMMERS.
Men wordt verzocht deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving te willen aanmemen.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim zes en zestig jaren, de Wel-Edele Heer ANTHONY BAKKER, Oud Lid der Factory van de Nederlandsche Handelmaatschappij op *Java*, geliefde Broeder van
ROTTERDAM, AD. BAKKER.
1 December 1857. Eenige kennisgeving.

*** Na eene ontijdige bevalling, overleed heden, in den ouderdom van ruim 34 jaren, mijne geliefde Echtgenoot ALIDA SCHOORL, mij twee kinderen nalatende.
SCHAGEN, C. MAREES.
den 2den December 1857.

*** *Commissarissen tot de Negotiatie voor den Straatweg van* ZUTPHEN *op* APELDOORN *en* DIEREN, adverteren bij dezen, dat op Maandag den 7den December 1857, des middags ten 12 ure, ten Raadhuize der Stad Zutphen, in tegenwoordigheid van Deelhebbenden en ten overstaan van Notaris en Getuigen, zal worden overgegaan tot de Uitloting van VIER AANDEELEN in voorschreven Negotiatie.

*** Aan een **Instituut** in de Provincie *Utrecht* wordt, zoo *spoedig mogelijk* gevraagd: Een SECONDANT, van de P. G., in staat de Fransche Taal en de beginselen der Wiskunde grondig te helpen onderwijzen. Behalve Kost, Inwoning en een Vrije Kamer, bedraagt het Salaris *f* 300 's jaars. Hierop reflecterende, vervoege men zich *franco*, onder Lett. A., bij den Boekhandelaar C. BIELEVELT, te Utrecht.

*** Een Cand.-Notaris oud 29 jaren, P. G., 14 jaren bij het Notarieele vak onafgebroken werkzaam, het concipieren en minuteren gewoon, wenscht tegen 1 Jan. 1858, zich op een Notarieel-Kantoor als **EERSTE KLERK** verplaatst te zien, liefst in de Prov. Zuid-Holland of Utrecht. Reflecterenden, vervoegen zich met *franco* Brieven, onder Letters A. A., aan A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** In een der steden van Zeeland, wordt gevraagd op een Boven-Kruijer-Zaagmolen: Een **KNECHT**, in staat om de kleine slede naar behooren te kunnen waarnemen, tegen aannemelijke conditie. Brieven *franco* onder Letters B. B., aan A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** IEMAND van goeden huize, P. G., bezitter van den 3den Rang en admissie voor de Hoogduitsche Taal, tevens het Fransch kunnende onderwijzen, gewoon op eene zeer talrijke school werkzaam te zijn, zoekt tegen Februarij of Maart eene betrekking, waar tijd en gelegenheid bestaan tot verdere bekwaming. Adres onder Lett. A. Z., bij den Boekhandelaar G. H. VAN HENGEL JR., te Velp. Brieven *franco.*

DE CONCERTZAAL OP ST. NICOLAAS

zal zijn geopend voor het Publiek, op Zaturdag den 5den December, verschillende ververschingen, IJS, PUNSCH *à la Romaine* enz. enz., zullen alsdan te bekomen zijn; de Muziek van het Regiment Dragonders, zal zich doen hooren. *Entrée 25 Cents.* J. M. G. FÜNCKLER.

*** *Dijkgraaf en Heemraden van den* ANNA PAULOWNA-POLDER, zijn voornemens om op Zaturdag den 19den December eerstk. des voormiddags ten 11 ure, in het Logement *Veerburg*, in genoemde Polder, in het openbaar te Verhuren.

1°. Het Vruchtgebruik der aan den Polder behoorende DIJKEN, WEGEN en BOEZEMKADEN, in 55 Percelen.

2°. Het regt van Bevisschen der aan den Polder behoorende WATEREN, in 13 Percelen, beide voor den tijd van 3 jaren, aanvangende 25 December 1857 en 1°. Januarij 1858.

Namens Dijkgraaf en Heemraden voornoemd,
(*get.*) SPANJAARD,
Secretaris.

---

f 20,000.

BIJ S. J. FRANK, **Smeedestraat te Haarlem.**

is op heden in de 2de Klasse, der 234ste Staats-Loterij, getrokken de kapitale prijzen van

f 20,000 op No. 7277.
f 1000 op No. 4588.

234ste STAATS-LOTERIJ.

Bij J. J. DE VRIES, Paarlaarsteeg te Haarlem,

is in de thans trekkende 2de Klasse gevallen, de **kapitale Prijs** van

f 20,000
OP
No. 7277.

Voorts blijft bovengenoemde zich aanbevelen, betrekkelijk den **Commissiehandel**, voor alle **Binnen- en Buitenlandsche Effecten.**

DRUKPERS.

Voor een' matigen prijs UIT DE HAND TE KOOP: Een goed werkende Houten Hollandsche DRUKPERS, met Koperen Degel en Toebehooren. Adres *franco*, onder Letter A., aan A. KNOOP, Klein Heiligland, te Haarlem.

VERKOOPING OP REGTERLIJK GEZAG.

Op Dingsdag den 8sten December 1857, des voormiddags ten 10 ure, zal door SIJTZE JAN HOEKSTRA, Deurwaarder bij de Arrondissements Regtbank te Haarlem, ten huize en ten laste van BAREND HENDRIK VAN HEUNE Mr. Metselaar, en zijne Huisvrouw MARIA MARGARETHA VAN LEEUWEN, beiden wonende in de Gasthuisstraat. Wijk No. te Haarlem, publiek aan den meestbiedenden worden verkocht.

De RENTEN van een kapitaal groot *zevenduizend zes honderd gulden* (*f* 7600,—) ingeschreven in het Grootboek der Nationale Werkelijke Twee en een half percents rentegevende Schuld op Letter V., deel 14, Nummers 4170 staande ten name van: (VEEN) MARIA MARGARETHA VAN LEEUWEN, eerder Weduwe van JAN VAN VEEN, thans Huisvrouw van BAREND HENDRIK VAN HEUNE te Haarlem, de eerste als Moeder en geconstitueerde Voogdesse en de laatste als Medevoogd over de minderjarigen AREND ANTONIE en GERRIT CORNELIS VAN) welke Renten ingevolge de wet toebehooren aan genoemden BAREND HENDRIK VAN HEUNE en MARIA MARGARETHA VAN LEEUWEN tot aan den vollen ouderdom van twintig jaren van opgenoemde minderjarigen of hun eerder huwelijk.

De minderjarige AREND ANTONIE VAN VEEN is geboren te Haarlem, op den 11den April 1842 en de minderjarige GERRIT CORNELIS VAN VEEN is geboren te Haarlem, op den 16den Aug. 1843. *Zegt het Voort.*

*** N. J. VAN BEMMEL, J. H. BRINKMAN, J. VAN DER VLUGT, T. A. LIWIJN, N. WAALEWIJN, W. M. VAN BEMMEL, en JAN BROESE, Makelaars, presenteren (als lasthebbende van hunne Principalen), op Donderdag den 24sten December 1857, (zijnde *Kersavond*), in het Logement *de Gouden Leeuw*, te Haarlem, in publieke veiling te Verkoopen:

Ten overstaan van den Notaris G. C. JOEKES.

No. 1. Een' WINKELHUIS en ERVE, staande en gelegen op den Hoek van de Korte en Lange Bagijnestraten te Haarlem, geteekend Wijk 1 Numero 999, Kadastraal Sectie D, Numero 1386, ter grootte van 56 Ellen.

No. 2. Een' WINKELHUIS en ERVE, staande en gelegen te Haarlem, aan de Westzijde van de Frankestraat, get. Wijk 3, No. 790, Kad. Sectie D, No. 975, groot 81 Ellen, met een aandeel en uitgang in eene gemeene Poort, uitkomende in de Frankestraat, Kad. Sectie D, No. 976, groot 16 Ellen.

No. 3. Een' WINKELHUIS en ERVE, staande en gelegen te Haarlem, in de Cornelissteeg, op den Hoek van het Zakje, get. Wijk 3, No. 506, Kad. Sectie D, No. 41, groot 88 Ellen.

No. 4. Een' WINKELHUIS en ERVE, staande en gelegen te Haarlem, aan den Koudenhorn, get. Wijk 1, No. 544, Kad. Sectie D, No. 1804, groot 50 Ellen.

Ten overstaan van den Notaris C. J. MERENS:

No. 5. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen aan de Zuidzijde van de Ridderstraat, te Haarlem, get. Wijk 6, No. 147 *zwart en rood*, Kad. Sectie C, No. 564, groot 96 Ellen, met een vrijen uitgang in de Nieuwe Kruisstraat.

Ten overstaan van den Notaris Mr. C. GERLINGS.

No. 6. Twee stukken WEI- of HOOILAND, gelegen in den Veer-Polder, onder de Gemeente Haarlemmerliede, even voorbij de Vriessche Brug, Sectie D, No. 124 en 166, groot 1 Bunder, 42 Roeden, 5 Ellen. Verhuurd tot *Kerstijd* 1857.

Ten overstaan van den Notaris Mr P. MABÉ JR.:

No. 7. Een stuk WEILAND en een stukje RIETLAND, gelegen in de Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude, in de Waarder-Polder, Sectie C, No. 98, Weiland groot 72 Roeden, 20 Ellen, en Sectie C, No. 97, Rietland groot 8 Roeden, 70 Ellen, te zamen groot 80 Roeden, 90 Ellen.

Breeder bij Billetten omschreven en nadere informatien bij bovengemelde Makelaars, terwijl de bewijzen van Eigendom en Veilconditiën drie dagen voor en op den verkoopdag ter visie liggen ten Kantore van de Notarissen voornoemd.

*** **HET BESTE ST. NICOLAAS OF NIEUWJAARS CADEAU**, dat Jonge Mannen aan hunne Vrouwtjes, en Minnaars aan hunne aangebeden schoonen kunnen geven, is voorzeker:

CUPIDO.

JAARBOEKJE
VOOR
ONGETROUWDE
EN
JONGGEHUWDEN,
VOOR
1858.

Wij houden ons overtuigd dat de verschijning van CUPIDO het schoone geslacht hoogst welkom zijn zal, en vestigen er daarom de aandacht van 't publiek op. CUPIDO is in alle Boekwinkels verkrijgbaar voor **75 CENTS.**

FEESTGESCHENKEN.

HUWELIJKS-BETREKKINGEN EN HUWELIJKS-LEVEN. Gedachten van **J. L. EWALD.** Een deeltje *Tollens-formaat*, in *Prachtband f* 1,80.

TOLLENS, GEZAMENLIJKE DICHTWERKEN. Nieuwe min kostbare uitgave, *Compleet* in 12 deelen, *met Vignetten en Portret f* 15,—. In vier rood Linnen Banden *f* 18,—.

HOE HANS CHRISTIAAN ANDERSEN ZIJN LEVEN VERTELD. Twee deeltjes in *Tollens-formaat*, met *Vignetten en Portret f* 2,25.

POEZY van **Abm. DES AMORIE VAN DER HOEVEN Jr.** Een deeltje in *Tollens-formaat f* 1,—. In Prachtband. . . . . *f* 1,75.

ORATORISCHE WERKEN van **J. H. VAN DER PALM.** Vijf deelen in twee Cartonnen Banden, in *Tollens-formaat f* 8,—. In heel Linnen *f* 8.80.

DE OVERWINTERING DER HOLLANDERS OP NOVA-ZEMBLA. Dichtstuk door **H. TOLLENS Cz.** *Prachtuitgave* met *Houtsneê-Platen en Vignetten* in 4°. *f* 3,90. In *Prachtband f* 5,50.

BIJBELSCHE LANDSCHAPPEN. ZES EN NEGENTIG STAALGRAVURES, met bijschriften door **Prof. Abm. DES AMORIE V. D. HOEVEN.** Twee deelen, in royl formaat *f* 25,—. In Linnen Band *f* 30,—.

BILDERDIJKS EPOS, of de vijf bestaande zangen van den ondergang der eerste wareld, *met variante aanteekeningen en verhandelingen*, uitgegeven door **Mr. Is. DA COSTA.** *f* 8,80. In *rood Marocco Linnen f* 10,50.

Abm. DES AMORIE V. D. HOEVEN Jr. GESCHRIFTEN; geheel *nieuw, goedkoope* uitgave in *Tollens-formaat*, drie deelen *f* 4,50. In een heel Linnen Band met *Titel en Portret f* 5,50.

NIEUW KINDERBOEKJE
VAN
Elisab. Wetherell.

Bij G. DE GEUS, te 's Gravenhage, zien heden het licht:

1°. De Kinderen van Oom RUTHERFORD, of een Zomertje op het Land, door **ELISABETH WETHERELL**, Schrijfster van „*de Wijde, Wijde Wereld, de St. Nicolaas Schoen, enz.* Gebonden in heel Linnen Bandje. Prijs. . . . . *f* 1,80.

2°. Het Werkelijke Leven in een Kinderpak. Oorspronkelijke Verhalen voor de Jeugd. Gebonden in heel Linnen Bandje. Prijs. . . . . *f* 1,30.

*** Bij R. J. SCHIERBEEK te Groningen is uitgegeven:

WOORDEN
UIT DEN
BIJBEL

voor elken dag van het jaar 1858, met Bijschrift door Ds. M. A. AMSHOFF, Ingen. 25 Cts., in Carton 40 Cts., in Carton en Koker, Verguld 70 Ct.

J. VAN CLEEFF, *Voorstellen ten gebruike bij het Onderwijs in de Stuurmanskunst, f* 1,00.

J. HUIZINGA, *eerste Rekenoefeningen voor het Practisch Rekenen, f* 0,80 Cts.

*** De in het voorgaande jaar met zoo veel graagte ontvangene:

GEPARFUMEERDE KALENDER,

is voor 1858 weder alom verkrijgbaar à 50 Cents.

*** Door D. A. THIEME, te *Arnhem*, is uitgegeven:

HET LEVEN VAN JEZUS VOOR KINDEREN.

Door **A. H. VAN DER HOEVE**, Predᵗ. te Keppel
Twee Deelen, post 8ᵛᵒ. met 12 Staalgravuren, in heel linnen vergulden Banden. Prijs *ƒ* 4,50.

TAFEREELEN UIT HET OUDE TESTAMENT.

Door **J. F. THIEME**, Predᵗ. te Wijngaarden.
Een Deel, post 8ᵛᵒ met 6 Staalgravuren, in heel linnen vergulden Band. Prijs *ƒ* 2,00.
Dezelfde Uitgever heeft in alle Boekwinkels verkrijgbaar gesteld:

AFDRUKKEN VAN INDRUKKEN.
door den **Ouden Heer** ***SMITS*** en zijn Vriend ***MULDER***.
Tweede druk; post-8ᵛᵒ .... *ƒ* 1,75.

KEUR VAN SCHERTS EN LUIM.
Uit onderscheidene Nederlandsche Dichters, verzameld door W. J. VAN ZEGGELEN. 2 Deelen, in één verguld den linnen Band .... *ƒ* 2,90.

VERSTROOIDE RIJMEN.
Oud en Nieuw, Vreemd en Eigen. Door J. J. A. GOUVERNEUR. Post 8ᵛᵒ. Carton .... *ƒ* 1,50.

DE HOLLANDERS IN JOWA.
Brieven uit Pella van een Gelderschman.
Post 8ᵛᵒ., met twee Platen .... *ƒ* 1,25.

FEESTGESCHENKEN.

B. TER HAAR, GEDICHTEN. *Nieuwe Uitgaaf* in postform. met Portret op Staal, in twee buitengemeen fraai Vergulde Linnen Banden. Prijs *ƒ* 6,—.
Hetzelfde Werk in groot-octavo, 2 deelen Kart. Band. Prijs *ƒ* 7,50.
B. TER HAAR, JOANNES EN THEAGENES. EENE LEGENDE UIT DE APOSTOLISCHE EEUW. *Vierde druk*, met Vignet op Staal, postform. in fraai Verg. Linnen Band. Prijs *ƒ* 1,50.
J. H. MARONIER, DE EERSTE BRIEF VAN DEN APOSTEL JOANNES. EENE EVANGELIESTUDIE. In verg. Linnen Band. Prijs *ƒ* 3,—.
P. NIJHOFF, HET VOORNAAMSTE UIT DE GESCHIEDENIS VAN GELDERLAND, *aan jonge lieden verhaald*. Met twee Platen. Prijs *ƒ* 1,20.
Bovenstaanden zijn uitgegeven bij de Boekh. Is. AN NIJHOFF & ZOON, te Arnhem, en alom te bekomen.

Een fraai en nuttig Feestgeschenk voor Knapen:

NATUURKUNDIGE ATLAS,
vrij bewerkt naar de Engelsche en Hoogduitsche Uitgaven en met nieuwe Figuren vermeerderd, door
J. H. VAN KOTEN.
Onderwijzer der Wiskunde aan het Stedelijk Gymnasium, — Privaat-Docent in de Wis- en Natuurkunde te Amsterdam, bevattende elf gr. 4° fraai gekleurde Platen, op *zwaar Bristol Karton*. In *Linnen Portefeuille*, met *Vergulden Stempel*, benevens eene beschrijving van circa 5 Vel druks, 4° formaat in 2 Colommen, gebrocheerd. Prijs *ƒ* 5.
Op aanvrage te verkrijgen bij alle Boekhandelaars en de Uitgevers GEBROEDERS BINGER, te Amsterdam.

ST. NIKOLAASGESCHENK.

Bij P. K. BRAAT te Dordrecht, is van de pers gekomen:
PERSEUS. JASON. THESEUS.
3 *verhalen uit het Heldentijdvak der Grieken*,
DOOR
CH. KINGSLEY,
Uit het Engelsch, door
Dr. J. C. VAN DEVENTER.
Op zwaar velin klein mediaan papier in 8°. netjes gedrukt, met een keurig gelitographieerd plaatje tegenover den titel en gebonden in paars linnen stempelband.
Prijs *ƒ* 2,25.

Binnen weinige dagen wordt verzonden:

I. DEBET en CREDIT.
Naar den beroemden Hoogduitschen Roman soll und Haben,
VAN
Gustav Freytag,
DOOR
DR. J. C. VAN DEVENTER.
1ᵉ. Deel. Prijs *ƒ* 3,90
(Deze interessante Roman beleefde in Duitschland, binnen twee jaren, *Zes Drukken.*)

II. TWEE JAREN GELEDEN.
Naar het Engelsch (Two Years ago),
VAN
CH. KINGSLEY,
DOOR
Dr. H. P. LINDO.
1ᵉ. Deel. Prijs *ƒ* 3,30.

*** Van **W. J. VAN ZEGGELEN** heeft de Uitgever D. NOOTHOVEN VAN GOOR te Leyden alom verkrijgbaar gesteld:
Lach en Luim *ƒ* 1,30, *Kijkjes in het Leven* *ƒ* 1,50, *Luimige Verhalen* *ƒ* 1,50, *Vrolijke Schetsen* *ƒ* 1,50, *Hoofd en Hart* *ƒ* 1,40, *Burgers en Amstels Leonora* *ƒ* 1,25, *Coster Liedjes* *ƒ* 0,60.

Heden verschijnt bij G. THEOD. BOM, Kalverstraat. E, 10 te Amsterdam:
Eene fraaije gekleurde en bijzonder geestig geteekende Lithographische **PRENT**, voorstellende de

AANKOMST VAN SINT NIKOLAAS.

De Prijs is *ƒ* 0,35 en kan niet in commissie gezonden worden.

NOG IETS NIEUWS!
Heden verschijnt bij denzelfden:

TOMBOLA, ZONDER NIETEN,
Nieuw Gezelschapsspel,
MET LUIMIGE DEVIEZEN VAN
J. SCHENKMAN.
18 Kaarten met gekleurde poëtische Figuren of Carricaturen, 16 nommers, 8 Dobbelsteenen en gemakkelijk Reglement in nette Doos. Prijs .... *ƒ* 1,—
☞ Dit spel is eene aardige en vernuftige complicatie of ineensmelting van Loterij-, Schimmel-, en Verkeerd-Aproposspel, is bijzonder aanbevelingswaardig door de geestige Deviezen, maar boven alles doordien alle Medespelers *te gelijk* worden bezig gehouden, uit welken hoofde het ten volle den naam verdient van
GEZELSCHAPSSPEL.

GESCHIEDENIS EN LOTGEVALLEN
VAN
ROBINSON CRUSOË
Naar de oorspronkelijke Uitgave op nieuw
voor de Jeugd
bewerkt, versierd met 8 uitmuntend geteekende en keurig gekleurde Platen, en gebonden in rijk vergulden Linnen Prachtband. Prijs .... *ƒ* 2,50.

Gellerts Fabelen en Vertelsels.
Compleet met 12 gekleurde Platen, in Prachtband.
Prijs .... *ƒ* 3,25.

Keur uit Gellerts Fabelen
VOOR DE JEUGD.
Met gekleurde Platen, in Prachtband. Prijs ..... *ƒ* 2,—

Gellert, voor den rijpen leeftijd.
Met dito, in dito. Prijs .... *ƒ* 1.70.

ALLE DE VERTELLINGEN
VAN
MOEDER DE GANS,
MET DICHTERLIJKE BIJSCHRIFTEN VAN
J. SCHENKMAN.
Nieuwe druk, met acht nieuwe fraai gekleurde Platen, in nieuwen rijk vergulden Prachtband. Prijs .... *ƒ* 1,40.

DE KLEINE MAMA PAULINE
EN HARE POP MARIE.
☞ Dit is het uitmuntendste Boek, dat aan Jonge Meisjes kan worden gegeven.
Het is in groot formaat, versierd met 16 fraai gekleurde Platen, net gebonden. Prijs .... *ƒ* 1,40.

DUIZEND
RAADSELS,
LOGOGRYPHEN, CHARADES,
EN ANDERE VOORSTELLEN TER OPLOSSING,
in Proza en Poëzy.
☞ Deze uitmuntende, aangename en nuttige Winter-Avond-Liefhebberij voor Jonge Lieden wordt heden voor *ƒ* 1,— uitgegeven, te Amsterdam bij G. THEOD. BOM Kalverstraat, E, 10, die
mede debiteert:
99 GEESTRIJKE RAADSELS
voor den Beschaafden Stand. Prijs 20 Cts.

50 Woordraadsels en Logogryphen,
door P. G. VAN ASSELT. Prijs 10 Cts.

OOK WAT NIEUWS
VOOR KINDEREN.

ST. NIKOLAAS-SPEL.
met 17 fraai geteekende Vignetten en 10 Schoenen, alles keurig gekleurd. Prijs .... *ƒ* 0,75.
☞ Wie de Kinderen regt wil vrolijk maken en hun aangename winteravonden verschaffen, koope hun dit allerardigste spel.

SINT NIKOLAAS EN ZIJN KNECHT,
door ***J. SCHENKMAN.***
met 16 fraai gekleurde Plaatjes. Prijs .... *ƒ* 0,80.

LEVEN VAN
SINT NIKOLAAS,
door **A. E. VAN NOOTHOORN.**
Met 4 keurige gekleurde Platen, in Prachtband. Prijs *ƒ* 1,30.

J. SCHENKMAN'S
NIEUW AB-BOEK,
NAAR EEN OUD RIJMPJE EN OP EEN AARDIG WIJSJE.
Met 26 fraaije gekleurde Prentjes en de Muzijk.
Prijs .... *ƒ* 0,75

HET EERSTE PRENTEBOEK
OP MOEDERS SCHOOT,
door **J. SCHENKMAN.**
Met 16 gekleurde Prentjes. Prijs .... *ƒ* 0,75.

PRENT-A. B. C.
door ***J. SCHENKMAN.***
Met 16 gekleurde Prentjes. Prijs .... *ƒ* 0,50.

DE LEVENSLOOP VAN EEN PAARD.
Met 9 gekleurde Platen, naar Teekeningen van HORACE VERNET, in verguld linnen Band. Prijs *ƒ* 0,90.

Voor *ƒ* 1,50 in plaats van *ƒ* 3,
worden de laatste Exemplaren afgeleverd van des beroemden Volksdichters
M. J. FOPPE,
ERNST EN BOERT,
202 Bladz. groot Octaaf, in Carton.
Wie zelf met genoegen wil lezen, of anderen hetzij in kleine of groote kringen iets wil voordragen, wie aan Tafel of op eene Bruiloft ook een woord wil spreken, dat gaarne wordt gehoord die schaffe zich **FOPPE'S ERNST EN BOERT** aan, vóór die is uitverkocht.

In alle Boekwinkels te bekomen de Tweede Druk van
DE SIBYLLE VAN VINCENNES,
LAATSTE BEKENTENISSEN VAN DEZE BEROEMDE KAARTLEGSTER,
BEVATTENDE
DE KUNST
OM UIT DE KAARTEN DE TOEKOMST TE VOORSPELLEN.
Benevens de gronden, waarom dergelijke Waarzeggerijen in de meeste gevallen moeten uitkomen. Tot uitspanning in ledige uren en tot vervrolijking van Gezellige Kringen. Uit het Hoogduitsch Vertaald door Dr. *J. KALISCH.*
Met Vier **KAARTEN-TABELLEN.** Prijs 40 Cents.

*** Door P. C. HOOG, te Rotterdam, is uitgegeven en verzonden:

ALMANAK IN MINIATUUR,

voor Kinderen,

uitgegeven door W. C. NOACK, ingenaaid met Gelitographieerd Omslag 50 Cents; gebonden in heel Linnen Bandje, verguld op plat en sneê 80 Cents.

VERTELLINGEN VAN GROOTVADER,
3ᵉ. Druk, met 6 gekleurde Platen, in heel Linnen Bandje, *ƒ* 1,50.
VERTELLINGEN VAN GROOTMOEDER,
3ᵉ. Druk, met 6 gekleurde Platen, in heel Linnen Bandje, *ƒ* 1,50.
Twee groote oplagen van deze Werkjes, zoo uitmuntend van inhoud, waren in korten tijd geheel uitverkocht; een 3ᵉ. Druk maakt alle aanbeveling overbodig.
Mevr. J. S. MACKENSTEIN-KONING, Dichtbundeltje voor de Jeugd. Met 4 gekl. Pl., gebonden in heel Linnen Bandje, *ƒ* 1,30.
IDEM, Nieuwe Figuranten op het Tooneel der Kinderwereld. Met 4 gekl. Pl., in heel Linnen Bandje, *ƒ* 1,25.
Mevr. MACKENSTEIN heeft onder den Pseudoniem van Tante *Jans* reeds eene gevestigde reputatie als Schrijfster voor de Jeugd verkregen.
BARBARA HOFLAND, De Zoon van den Kunstschilder. Naar het Engelsch, door *S. J. v. d. Bergh.* Met 4 gekl. Pl., in heel Linnen Bandje. *ƒ* 1,60.
IDEM, Rijke en Arme Jongens, door *Denzelfden.* Met 4 gekl. Plaatjes, in heel Linnen Bandje *ƒ* 1,30.
Deze Werkjes hebben in Engeland reeds meer dan 15 uitgaven beleefd; eene Vertaling daarvan door eene bekwame hand geschied, zal aan de *Nederlandsche* Jeugd zeker zeer welkom zijn.

*** Bij A. C. KRUSEMAN te Haarlem, komt dezer dagen van de Pers:

AAN DE VERDEDIGERS VAN

ANTWERPENS KASTEEL

in 1832.

JUBELZANG, door

MR. A. BOGAERS.

Prijs 25 Cents.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.